

u Pull, petak 24. svibnja 1918.

CIJENA lista: U pretplati za cijavu god. K 48.—, za polugodište K 24.—, tromjesečno K 12.—, mjesечно K 4.—, a maloprodajni 16 št. pojedini broj. OGLASNI primaju se u upravi lista (rg Custora 1

Rat.

Reuterov ured javlja iz armenskog izvora, da se Armenci na Kavkazu organizuju svuda, e bi se oprli turskom napredovanju na istok. Turske i armenske vijesti javljaju od vremena do vremena, da je došlo između Armenaca i Turaka do bojeva. Posve je jasno, da se trajno sprečava napredovanje Turaka. Unatoč neprijateljskoj propagandi i upućenju izdajci Tartaraca su Armenci spremni braniti svoju narodnu stvar i svoju zemlju do smrti. Radnička su društva stvorila odluku, neka se pozove sve sposobne ljude pod oružje.

Jedan od novih američkih brodova, za koje se veći, da su nepotopljivi, prevallo je, kako javlja „Corriere della Sera“ put preko oceana kroz zatvoreno područje. List piše, da nije uslijedilo napadaj podmornica na nj po svoj prilici radi toga, što ga se smatralo stupicom za podmornice.

Polag izjave državnog ratnog tajnika u Washingtonu bilo je početkom ove godine preko 500.000 američkih vojnika na zapadnoj fronti.

General Villain primio je u belgijskom glavnom stanu izvjestitelja agenture Havas te mu kazao: Četiri su već godine belgijski vojnici u prognostu te žive odjeljeni od svega, što im je drago. Njihov je život upravo patnički a to tim više, što su izloženi podmlukom spletkarenju i zlobnom huckanju neprijatelja. Izakako su Nijemci iscrpili sva svoja sredstva, da odvrte Belgijance od svoje dužnosti, kušali su, da zlorabe ljubav belgijskih vojnika do svojih obitelji u svoje svrhe. Nijemci su im bacili u jarke čitave bale papira, s kojima su ih pozivali, neka obustave boj, neka se vrate kućama; da će tamo naći svoje supruge i svoju djecu; da će tim svršiti rat i da će oni biti sretni. Nekojim se belgijskim zarobljenicima dopustio povratak kući, dozvolilo se im nekoliko trenutaka radosti sastanka sa svojim dragima a se ovu priliku upotrebilo za fotografsku snimku, od koje se na stotine kopija baci u belgijske jarke. To su kunsje, kojima su izloženi belgijski vojnici. Ali njihova im prilopsta pamet veli, što imaju da drže o tome. Nikad neće Belgijanac zaboraviti nevolju, što mu je Nijemac nanio. Ništa neće izbrisati iz njegovog pamćenja sve grozote i zločine, koje je Nijemac zakrivio. K ljepoj francuskoj lozinci: „Nemojte nikad zaboraviti!“ domaće Belgijanac uvijek: „Mrzite uvijek!“ Belgijski vojnici kažu kao što Francuzi kod Verduna: „Neće prodrjeti“. Takvo je držanje belgijske vojske.

„Neue Zürcher Zeitung“ piše o stanci u bojnim operacijama na zapadu: Moramo uvažiti, da je svako vojničko poduzeće većeg opsega sastavljeno iz niza susljednih se akcija sa većim ili manjim međusobnim stankama. Trajanje tog prekida može se mjeriti prema potrebi tjelesnog i duševnog opravka, prema opsegu nadoknade ratnog priboja i njegove dopreme, te poteškoća, koje su s tim u vezi a konačno, što nije baš bez važnosti i prema otporu, na koji je prijašnji udarac naišao, i s kojim se u buduću mora računati. Osim toga igra u tom slučaju i politički položaj ulogu, na primjer konačno uređenje političkih prilika u Rusiji... Iz ovih se gledišta mora presudjivati golemu njemačku ofenzivu, što se na zapadu sprema. Kao objekt navale dolazi u obzir jedino komad fronte između mora i kanala Oise-Aisne (200 km). — Najznačajnije su točke na ovoj fronti, koja je nastala zadnjom njemačkom ofenzivom, ove dvije izbočine, što istupaju iz opće frontalne linije prema zapadu, i koje se mogu označiti mjestima Moreuil-Castel i Meteren-Merville. Prva nam pokazuje mjesto, gdje su se Nijemci najviše primakli svom cilju, Amiensu, a druga točka, koja najviše ugrožava stjeciste željeznica Hazebrouck-Poperinghe. (Na ovo se željezničko središte oslanja engleska ypernska pozicija. Op. ured.) Između ovih se točaka nalazi komad fronte, koji je ostao netaknut od zadnje njemačke ofenzive: Arras-Bethune. Jakost njemačke vojske, koja je namještena na toj fronti, bit će slijedeća: Iz Nieuporta do Bailleula 4. armija Siksta von Arnima; od ovuda do okolice Arrasa 12. armija Quastova; između Arrasa i Bapauma 17. armija Belova; od Bapauma do Oise 18. armija von Hutiera i južno od Oise armija Böhmova. Prve četiri armije podredjene su bavarskom prijestolonasljedniku, a 2 zadnje njemačkom prijestolonasljedniku. Savezničke su bojne sile ovako prodijeljene: Belgijska armija drži frontu od Nieuporta do južno Dixmuidena; od Dixmuidena do La Clytte stoji 1. engleska armija; u ovu je armiju utinula kod Meterena francuska pričuvna formacija;

između Meterena i Bethuna stoje po svoj prilici Portugizi a s njima 2. engleska armija; između Bethuna i Arrasa 4. engleska armija. Od ove točke do Villers-Bretonneux raspoređeni su ostaci 5. engleske armije i 3. engleska armija a južno od te točke stoji francuska vojna skupina Fayolleova. — Iz formacije fronte i iz sveopće situacije proizlazi, da će se njemačka ofenziva nastaviti po svoj prilici u smjeru na Amiens i Hazebrouck-Poperinghe ili istodobno u obim pravcima. — Polag računa švicarskog lista smještena su dakle na frontu od 200 kilometara na njemačkoj strani 2 do 2,5 milijuna vojnika. Pošto je fronta na zapadu duga 600 do 700 kilometara, možemo cijeliti sveukupne bojne sile Nijemaca na tom ratištu na 5 do 6 milijuna momaka.

RATNI IZVJESTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 23. (D. u.) Službeno se javlja: Na talijanskoj fronti dovela je izvidnička djelatnost sa objiju strana i jučer na mnogim mjestima do bojeva. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 23. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: U području Kemmel trajala je dalje pojačana paljba. Na ostalim bojnim frontama oživjela je bojna djelatnost tekar na veće u pojedinim odsječcima. Noću živalina djelatnost Francuza na zapadnom brljegu Avre. Neprijateljski su sunci bili čisto odbijeni te su za vlastitih izvidjanja učinjeni zarobljenici. Na bojištu na Lys sastrijeljena su jučer na veče 3 američanska lietala. Neprijateljski zračni napadaji na belgijsko područje, koji se u posljednje vrijeme množe, zadali su pučanstvu teških gubitaka. Vojničke štete nije bilo. Uspješnim bacanjem bomba uništena su sjeverozapadno od Abbevillersa velika neprijateljeva skladišta za municiju. — Ludendorff.

* Francuski izvještaj od 21. t. mj. na večer: Pješadijskih bojeva nije bilo. Topovska djelatnost uz prekide južno od Somme, na Oisel i u šumi Wasgen. — Bojevi u zraku: Dne 19. t. mj. sastrijelili se naši lovni lietali 6 njemačkih lietala. 9 drugih neprijateljskih lietala palo je iza bojeva teško oštećeni u vlastitoj liniji. Istoga dana te u noći na 20. t. mj. izbačeno je od naših lietala 25.000 kg bomba na taborišta kod Rosveres-en-Santere, na uzletišta kod Villeselve i Manvillersa te na kolodvore Ferronne, Lesne, Chaulnes i t. d. U Rosveresu buknuo je požar. Isto noć nabacane talijanski lietali bombama kolodvor Montecorral i uzletišta Ville au Bois, gdje su opažene znatne štete.

Izvještaj istočne vojske: Neprijateljsko je topništvo opstrijeljavalo engleske strijeljačke jarke zapadno od Dolana i naše položaje sjeverozapadno od Pogralca. Srpsko topništvo uzelo je pod razornu vatru neprijateljska utvrđenja kod Geome i u predjelu Vetrenka. Suzbito je više bugarskih navalnih pokušaja kod Monte i istočno od Skumbija. Alijirski su lietali nabacali bombama kolodvor Augusta i Hadži-Dejlik na pruzi Seres-Drama, uzletiste Rosna sjeverno od Prespanskog jezera te taborišta kod Gransija na Devoli.

22. t. mj. popodne: Noć bijaše oznamenovana žestokim topovskim bojama u predjelu Hailles-Senecat te kraj šume Rouvrey-Plemont. Na čitavoj ostaloj fronti djelatnost patrula i izvidnica. Zapadno od Maisons de Champagne provališe Francuzi u neprijateljske linije. Suzbita su dva njemačka potihvata u Woevri i u Loreni.

* Talijanski izvještaj od 22. t. mj.: Duž gorske fronte trajala je u naš prilog djelatnost naših izvidničkih odjeljenja. Južno od Assa provalila je engleska patrola u neprijateljsku liniju te je dovela natrag nekoliko zarobljenika. Odjeljenja naših odvažnih vojnika zarobiše malenu posadu sjeveroistočno od Val Bello te provališe u Stocaredo, gdje zadaše neprijatelju gubitaka i baciše u zrak municijsko skladište. Žestina je topovske djelatnosti svuda umjerenija. Istočno od Ponte di Piave i Censona bijaše naša vatra prot neprijateljskim baterijama osobito djelatna. Djelatnost naših i alijskih lietala bila je znatna. Oboreno je 8 neprijateljskih lietala, od kojih 2 od naših obrambenih baterija.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja: U Sredozemskom moru potopile su njemačke podmornice 5 parobroda i jednu barku sa ukupno preko 22.000 brutto regist. tona.

* U znamenju zračnih navala. Iz stana se ratne štampe javlja: Neprijateljske zračne navale, koje su 20. t. m. bile poduzete protiv ratne luke Kotor,

protiv Drača i otoka Lastovo nijesu prouzročile stvarne štete. U kotorskoj ratnoj luci ubijene su 4 osobe a 9 je ranjeno. — „Havas“ javlja, da je 20. t. mj. u 10 sati i 40 na večer bilo u Parizu alarmirano pučanstvo, ali da je obrambenim mjerama uspješno, da nije nijedan njemački aeroplan dopro do grada Pariza. Bombe su bile bačene na različita mjesta uzduž željezničke pruge, od kuda se javljaju stvarne štete i žrtve. Jedan je njemački aeroplan bio oboren. — Nijemci javljaju, da je zadnja njihova navala na London postigla najveći do sada uspjeh. Bilo je mnogo bomba bačeno na središte grada. U gradu su buknuh četiri požari. — Engleski su lietali bacili bombe na Brügge. Nekoje su bombe pale takodjer na nizozemsko područje.

* Putovanje cara i kraljice na Balkanu. Car Karlo i carica Zita stigli su 23. o. mj. o podne, vraćajući se iz Carigrada, u Plovdiv, gdje su bili dočekani od vojničkih i građanskih oblasti. Carska je dvojica prisustvovala u katoličkoj crkvi, gdje počiva kneginja Marija Luiza, službi božjoj. Za tim su Njihova Veličanstva krenula u kraljevu palaču, gdje se je dao svečani ručak. Iza ručka nastupila je carska dvojica svoje putovanje.

* Ugarski ministar o pitanju buduće žetve. Ministar prehrane princ Windischgrätz izjavio je u zastupničkoj kući, da niti ugarska vlada niti vodstvo ugarske vanjske politike nijesu preuzeli nikakve obveze glede upotrebe buduće žetve. Ako imade Ugarska relativne viške, mora se ovaj višak upotrebiti za gospodarske prednosti. Svrha je sadašnjih pregovaranja medju središnjim vlastima, da se savezničkim državama zajamči nesmetanu prehranu u narednoj gospodarskoj godini, radi čega hoće Austrija postići od Ugarske, neka se čitava monarhija proglasi kao zajedničko prehrambeno područje. On nastoji da sklopi za duže vreme takve ugovore, koji neće samo zajamčiti jednakujernu podlobu živeža, već koji će zemlji omogućiti opskrbu sa sveopćim vrstama robe. Rekvizicije bile su potrebne i uslijedile su pomoću vojništva, pošto se je samo na taj način moglo osigurati sveopću prehranu. Da je bilo raspoloživih višaka, bio bi ih dao Austriji; žalibože se to nije dalo provesti. U ostalom, veli ministar, da se s Austrijom nije sklopila nikakva pogodba obzirom na dobavljanje žita ili živeža. Pokrije sveopćih potreština pučanstva i njezina opskrba živežem osigurana je do konca ove godine. Za opskrbu vojske do 15. lipnja ustreba još 5000 vagona žita. Hoće li Austrija dobiti ugarske viške poljodjeljske produkcije, neka austrijska industrija opskrbi Ugarsku sa potreštinama gospodarskog života. Glavna su načela živežne politike, da se pokrrije potreštine neopskrbljenog pučanstva, državne industrije i vojske. To se može samo postići, bude li država uzela žetvu naredne godine neposredno u ruke, čim dođe u stroj. Ministar je za tim odbio napadaje na društvo za ratnu produkciju u pitanju masti te je izjavio, da je stavio viške austrijskom prehrambenom uredu na raspolaganje, neka ih upotrebi za inozemstvo. Konačno izjavlja ministar, da idu u susret još veoma teškim mjesecima i da se može svladati poteškoće samo odstranjenjem političkih i stranačkih interesa. — Izvode ministra prekicala je oporba često međupoklicima, dok ih je većina prihvatila iskazima odobrenja.

* Izrazi u Pragu. „Arbeiterwille“ javlja: Unatoč redarstvene prijetnje uporabe oružane sile došlo je opet do nacionalnih iskaza u Pragu. Mnogi pjevala je pred hotelom „K zlatnoj husi“ pjesmu „Hej Slovenci“ sa podloženim tekstom. Redarstvo je na to rastjeralo množicu. Tijekom jučerašnjeg dana bilo je 30 osoba uapšeno. U noći na ponedjeljak skinulo je redarstvo nakit cvlječa sa slavenske lipe. Tijekom jučerašnjeg je dana bilo stablo međjutim opet iskičeno. Na granama položene su kite cviječa sa trakovima u češkim bojama. I slike zastupnika Krek i Korošec pričvršćene su na drvo, na kojem se vijala velika sveslavenska trobojnica. U noći je redarstvo opet odstranilo demonstrativni nakit. I tijekom jučerašnjeg dana došlo je do demonstracija. Do večih izgreda nije međjutim došlo, ma da je redarstvo energično nastupalo. Posjet hotela „K zlatnoj husi“, češkog narodnog kazališta i kavane „Rokoko“ bio je vojničkim osobama zabranjen.

* Riješenje poljačkog pitanja. Poljačka štamarska agentura javlja, da nijesu istinite vijesti, da se kod zadnjeg sastanka u glavnom stanu Austrija odrekla austro-poljačkog rješenja poljačkog pitanja. Nasuprot tim vijestima doznaju i kompetentnog vrata, da će se rasprava o tom pitanju nastaviti prigodom pregovaranja o obnovljenju saveza i da će kod toga mjerodavni faktori Poljske imati priliku, da zastupaju želje poljačkog naroda. Tražit

će se takvo riješenje poljačkog pitanja, koje će odgovarati interesima obiju savezničkih država i uvažavati želje Poljaka.

* **Najviše priznanje našoj trgovačkoj mornarici.** Vrhovno zapovjedništvo vojske upravilo je ministru za trgovinu Wieseru dopis, u kojem izriče po najvišem nalogu najviše priznanje za požrtvovno držanje trgovačke mornarice tijekom četirigodišnjeg rata.

* **Prigodom godišnjice talijanskog navještaja rata** pripućuje „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ članak, u kojem ističe, kakva je razočaranja doživjela Italija u tom ratu. Čini se, da Italija još nije došla do konca svoje zaslijepljenosti. — „Lokal-anzeiger“ piše: Danas, prigodom godišnjice navještaja rata savezničkoj monarkiji drhtati će Italija više no ikada prije pred novim udarcem austro-ugarskog vojnog vodstva, koje može sada da svrati cijelu svoju pozornost talijanskom neprijatelju.

* **Što imade novoga?** Pod tim naslovom a podnaslovom: Kazna „privezivanja“ i „okovanje u sponu“ objavljuje „Arbeiterwille“ najprije carsku zapovijed od 6. ožujka 1917., kojom se ukidaju ove kazni a za tim naredbu ratnog ministarstva od 9. svibnja 1918., kojom se ova kazna opet uvadja.

* **Bogoslova za Srbe u Engleskoj.** „N. Zürcher Zeitung“ javlja: U Srbiji je većina svećenstva deportirana, umrla je od gladi ili živi u najvećoj bijedi. Gotovo sve su crkve bile zatvorene. Djaci teologije umrli su ili su se razbjegli. Samo nešto malo izmaklo je okrutnom udesu. Životno je pitanje za srpsku crkvu, da oni bogoslovi, koji su ostali živi, dobiju valjan odgoj, e bi kasnije mogli korisno suradivati kod uspostave zemlje. Tako se je u Oksfordu otvorila u kući St. Stephens teološka škola za 11 srpskih djaka. Školu vodi prijašnji profesor teologije iz Beograda dr. Janić. Učenici bogoslovlje uvadja u se najprije u poznavanje engleskog jezika u misijonskoj školi u Dorchester. Očekuje se, e će se na taj način pripraviti za srpsku crkovnu službu velik broj djaka.

* **Grazer Tagblatt i Lavoratore u bratskom zagrljaju.** Tršćanska je „Edinost“ nedavno pripočela članak, u kojem je upozorila čitatelje, na kakav način brani talijanski „socijalistički“ list interese primorskog pučanstva, a u prvom redu svojih sunarodnjaka — Talijana. Tršćanski „Lavoratore“ nije se niti riječju usprotivio ustanovi njemačke nautičke škole u Trstu. Radi toga nije doduše čuo pohvale iz krugova svojih čitatelja, ali je za to našao milost u očima svenjemaca, a „Grazer Tagblatt“ zadovoljno pozdravlja u nekom članku svog novog talijanskog saveznika, koji je, čini se sav sretan, opterećuje li se državni budžet sa još više suvišnih njemačkih škola. I nekadašnji je „Piccolo“ bio takav vjeran saveznik svenjemaca i austro-njemačkih židova. Ali „socijalistički“ si „Lavoratore“ ne bi smio dozvoliti ovakove šale, da ne bi postao polag svog c. i k. socijalizma „l'organo dei l. e. r. socialisti pangermanici di nazionalità italiana in Austria“.

IZ RUSIJE.

Kijev, 18. Naredba upravitelja ratnog ministarstva objavljuje nacrt za buduću narodnu i disciplinovanu vojsku. — U ministarstvu predpisana je uporaba ukrajinskog jezika. Pošto poznavanje tog jezika nije sveopće a pogotovo ne među činovništvom, uređuju se tečajevi za učenje tog jezika u svim kancelarijama i u vojsci. Citovnicima, koji nijesu ukrajinske narodnosti i porijetla, puštaju se mjesla uz uvjet, da dokažu svoju odanost nezavisnoj Ukrajini. — Izvjestitelj za ugljenarsku i ljevalačku industriju izrazio je na togovačkom sastanku svoju zabrinutost zbog nezadovoljivih radnih prilika te je zatražio bezodvlačne mjere a još prije reforme zakonodavstva ukineće radničkih odbora u tvornicama, koje je uveo Kerenski, te kasnije pogodbe za kolektivnu plaću, kaošto i državno uređenje načela za otpuštanje suvišnih radnika. — Sve ukrajinske će banke narednih dana vijećati o tome, kako bi odvojile filijalke ruske banke od njihovih glavnih središta u Rusiji te ustanovile središnju ukrajinsku bankovnu organizaciju.

Petrograd, 12. Čitavo se novinstvo bavi sa novim zahtjevima Nijemaca i sa napetošću, koja je zbog toga nastala između Njemačke i boljševičke vlade. Boljševičke i neboljševičke novine prosudjuju položaj veoma ozbiljno i pesimistički. — „Riječ“, koja pretresuje misao o demokratskom koalicijskom kabinetu, što se opet pojavljuje, dočizi do zaključka, da se ujedinjenje demokratskih i socijalističkih stranaka na temelju umjerenog programa ne daje provesti. — Pesimistički izražuje se također Gorkijev list „Novaja Žizn“, koja veli, da se po svoj prilici ne da više otkloniti katastrofa, koja se sve više primiče. — Glasilo menjševika „Novyj Luč“ piše, da su riječi „sloboda“, „revolucija“ i „drug“ postale već od nekoliko vremena mrske demokratskim krugovima. — List „Vperijod“ (Naprijed) tvrdi, da se nove tražbine Nijemaca dadu svesti na to, što je Njemačka sama uvidjela, kako je njezin trud na zapadu uzaludan; radi toga vraća svoju pozornost opet na istok te hoće iz Rusije da stvori pravu vazalnu državu. — I boljševičke se novine tužakaju usljed novih njemačkih zahtjeva i zadnjih događaja u Ukrajini. Službena „Izvještaja“ pišu: Mi stupamo u

najstrašnju i najzamršeniju periodu naše povijesti. — Gradjanski i neboljševički socijalistički listovi ističu, da je prevarat u Ukrajini prvi znak približavajućeg se pada boljševika u Rusiji. — „Boljševici“, piše „Djen“, izvršili su svoju zadaću toliko napram Rusiji koliko napram Njemačkoj; a pošto ih danas Njemačka više ne treba, idu ova država za tim, da stvori u Rusiji novi režim, koji će tvoriti osnovku za buduće germanofilstvo (III) ruskog naroda“.

Stockholm, 14. Iz Moskve brzojavljaju ovdašnjem brzojavnom uredu: Nijemci napreduju proti Kubanu. Zapovjednik boljševičkih četa sjevernog Kavkaza pozvali su sovjetu u tom području, neka bezodvlačno organizuju i naoružaju čitavo pučanstvo, da budu svake tren spremni na boj s neprijateljem jer njemačke i austro-ugarske čete marširaju izakako su osvojile Rostov u smjeru na Kuban u namjeri, da se dočepaju tog plodnog područja i da od tamo izvode žito i marvu.

Moskva, 15. Havas. Pučki komesar za vanjske poslove, Čičerin, predao je njemačkom državnom tajniku sljedeći odgovor na poziv gđe bezodvlačnog povratka ruske crnomorske mornarice u Sebastopol: Ruska je vlada spremna, da učini sve, što je u njezinoj moći da postigne trajan mir. Ona shvaća, da se njemačka vlada hoće da zaštiti od eventualnog neprijateljstva ruske crnomorske mornarice. Da postigne ova jamstva, ruska je vlada spremna razoružati crnomorsko brodogovlje, ali pustiti ga u Novo-Rosijsku. Spremna je također privoliti u to, da se crnomorska mornarica povrači u Sebastopol uz uvjet, da tom ugovoru slijedi još drugi ugovor sveopćeg karaktera, kojega izričito traži. Mi tražimo, konačno ustanovu granice njemačke, austro-ugarske i ruske okupacije u Ukrajini i u Finskoj. Ovaj bi ugovor prema tome imao za posljedicu, da se obustave neprijateljstva na čitavom području Rusije. Uvjet za povratnik crnomorske mornarice u Sebastopol jest bezuvjetno ispražnjenje Sebastopola po njemačkim, austro-ugarskim, ukrajinskim i turskim četama. Pošto se taj ugovor ima da proteže također na Kavkaz, prihvaća vlada sovjeta predlog njemačkog diplomatičnog zastupnika Mirbacha, da Njemačka posreduje između vlade sovjeta i takozvane transkaukasko vlade i to tim više, što su Njemačka i Turska učesnici političkih događaja, koji se zbivaju na Kavkazu.

Zürich, 17. „Neue Zürcher Zeitung“ piše o položaju u Rusiji: U Rusiji otkinut je sada i preostatak nekadašnje ruske države od Crnog mora. Brest-Litovski je mir preteo, kako je poznato, Rusiji Ukrajinu i jedan dio Transkaukazije a time uzco Rusiji Batum, Odesu i Cherson. Ipak su Krim, područje Dona i Kuban pripadali Rusiji. Sada su si središnje vlasti prisvojile i ova područja bilo okupacijom bilo ustanovom vazalnih država. Tako su 15. svibnja ustanovili Turci u Carigradu posebnu cirkaukasku republiku, koja odvaja od Rusije područje sjeverno od Kavkaza između Crnog i kaspijskog mora. Istodobno sa ovom su proklamacijom unišile njemačke čete u tu novu „državu“ (Kuban). Time je stvorena direktna sveza između njemačkog i turskog okupacionog područja a njemačke su si čete otvorile svezu sa Perzijom preko Kaspijskog mora i preko Kavkaza. Kod toga imadu središnje vlasti tim lakšu ligu, što se ruska crnomorska mornarica nalazi većim dijelom već u njemačkim rukama. Kakvu neznatnu vrijednost imade za Rusiju ovo oružje proizlazi iz činjenice, da je boljševička vlada ponudila njemačkoj vladi razoružanje brodovlja uz uvjet, da ga Nijemci ne zaplijene. Sovjeti su uvidjeli, da im ne preostaje drugo do toga: ili da predaju brodove Nijemcima ili da ih više oružja.

IZ SLAVENSKOG SVIJETA.

Iz Slovenije. Dne 22. svibnja navršilo se 20 godina, što je ljubljanski vladika dr. Jeglič zasjeo na biskupsku stolicu. Katolički slovenski dnevnik „Slovenec“ izašao je na dvadesetogodišnjicu tog događaja u svečanom obliku. Na naslovnoj strani u lijepom okviru pripućuje pod naslovom „Naš apošto“ umjetnički članak u slavu tog uzor biskupa. Nazivlje ga presvjetlim apoštolom, koji se brinuo za vjerski uzgoj poverenog mu stada, i kome se klanjaju, nazivlje ga slovenskim narodnim apoštolom, koji se brinuo oko probudjenja slovenskog naroda, te je postavio dva ugaona kamena razvijajuće se slovenske kulture, najme ustanovio prvu i do danas jedinu slovensku gimnaziju, i pomagao izdanje grčkoga riječnika a sad ustanovio zakladu za izdanje latinskog riječnika. „To je naš narodni apošto, kome se divimo!“ veli „Slovenec“. A taj narodni apošto slovenskoga naroda postao je i jugoslavenskim apoštolom, potpisavši prvi kao jedini crkveni knez — dostojanstvenik, poznatu našu jugoslavensku svibanjsku deklaraciju. — Tršćanski dopisnik javlja „Slovenec“, da će se na jesen slovenska gimnazija, koja se nalazila u Trstu, kamo se bila iz Gorice preselila, vratiti na jesen opet u Goricu. Zahtjevaju to Gorjanci a profesorski je zbor to također odlučio. Prva dva razreda te gimnazije polaze sada isključivo tršćanski slovenski djaci. Ti su većinom siromašni, te ne mogu ni pomisliti, da bi išli u Goricu na daljnje nauke. Zato, piše dopisnik, zahtjevamo bezodvlačno ustanovljenje samostalne slovenske gimnazije u Trstu. Pozivljemo Jugoslavenski klub, neka smatra opravdan zahtjev tršćanskih Slovenaca kao jedan od najvaž-

nijih, te da odmah učini potrebne korake, da se na jesen otvori slovenska gimnazija u Trstu. — Tršćanska „Edinost“ pripućuje slavospjev češkom umjetniku na guslama Kocianu, koji je ovih dana imao u Trstu koncert. Veli, da je Kocian umjetnik češki, sa svim vlastitostima češke umjetnosti. — Kako se postupa sa Slovincima u Koruškoj, dokazuje zadnji popis pučanstva. U tom se popisu veli, da broji grad Celovac 1779 Slovence, „Slovenec“ naprotiv prema popisu pučanstva sastavljenom po Slovincima veli, da ih imade 8185. Službeni popis veli, da je u Špitalu 66 Slovenaca, a imade ih 2472. Nijemci (uvijek službeni popis) vele, da imade u St. Vidu 285 Slovenaca a imade ih 5249. Popis nalazi u Vošperku 1902 Slovenca a imade ih 4497. Samo u tim četirir gradovima ukrao je službeni popis pučanstva Slovincima 16.000 duša. Zato, veli „Slovenec“ možemo posvema mirno tvrditi, da imade u Koruškoj najmanje 120.000 Slovenaca. Koruška bijaše nekada središte slovenskog naroda i na Gosposvetskom polju pri Celovcu ustoličali su i zaprisigali Slovenci zemaljske vojvođe u slovenskom jeziku. Sada se bacili Nijemci, da cijelu Korušku ponijemče, a koruški Slovenci i ako se opiru, ipak će morati podčeti i nestati će ih u njemačkom moru, ako se temeljito ne promijene prilike, u kojima sada žive.

Domaće vijesti.

Društvo prijatelja djece u Pull. Dne 25. t. mj. u 11 sati prije podne uslijedit će svečano otvorenje ureda za savjetovanje doječih matera i s tim uredom spojene kuhinje za mljeko u prostorijama „Arco Romano“, Viale Carrara br. 6. — Gostovi i majke su dobro došli.

Putovanje u Švicarsku. C. k. tvrdjavni povjerenik oglašuje: Pozivajući se na prijašnju obznanu od dne 9. II. 1918. ov. godine upozorava se svakoga, koji kani bez zapreke putovati u Švicarsku, da švicarske pogranične oblasti odbijaju bez obzira svakoga, koji osim propisane i od švicarskog poslatstva u Beču odnosno od zato kompetentnog konzula zadnjeg boravišta vidirane putnice ne ponesu sobom ujedno i svjedodžbu dobrog ponašanja te dokaz besprikrornosti svrhe nakanjenog putovanja i zajamčene zaposlenosti. Toga radi se preporuča, da se svatko prije nego se zaputi u Švicarsku providi ne samo sa putnicom, već i sa ostalim dokumentima koje obično izdaje spomenuto poglavarstvo pri vidiranju putnice.

Dnevne vijesti.

Mađarska bojazan. „Pesti Hirlap“ javlja, kako saopćuju gradačkom Tagblattu iz Pešte, da će u dojučeraj sjeđnici zastupničke kuće biti upravljen na ugarsku vladu upit, u kojem će se pretresati sudjelovanje hrvatskih slovačkih izaslanstva pri praškoj manifestaciji. „Grazer Tagblatt“ bilježi tu vijest sa zadovoljstvom. Nijemci i Mađari uvijek se slože ondje, gdje treba iskoristivati, daviti i proganjati nenjemačke i nemadžarske narode. Kad ne bi bilo toga, već bi davno bili posvadjeni, jer se isto tako nenavide međusobno, kaošto i nenavide nas. Ali kad treba nastupati proti nama, nastupaju složno, odobravaju jedni drugina. Učimo se od njih!

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Sedmica cara Karla.

Od čistoga dobitka kinematografa pripaet će 10 posto Zakladi cara i kralja Karla za ratnu opskrbu.

Ulastelin Hohenstein

igrokaz u 4 čina sa Bernd Aldor.

Početak: 3—, 4-25, 5-50 i 7-15.

Ulazne cijene za ovaj film: I. mjesto K i 20; II. mjesto 80h.

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Prodaje se kuća

radi odputovanja. Upitati se ulica Epulo broj 14, II. kat.

Rabljeno pokućstvo

kupuje i prodaje tvrtka

Philp Barbanč

Šišanska ulica.

Velik izbor

listovnog papira

u mapama i kutijama

preporuča

Jos. Krmpotić - P. Ia.

Oglasuje

u „Hrvatskom Listu“

Knjige

„Matica Hrvatske“, „Zabavne biblioteke“, „Moderne biblioteke“ i „Humorističke knjižnice“ mogu se dobiti u podružnici Jos. Krmpotić, ulica Franja

Ferdinanda br. 3.

Razredna lutrija. Srećko

10. razredne lutrije mogu se dobiti u Pull

kod tvrtke Jos. Krmpotić, trg Custoza, ulica

Fran Ferdinanda br. 3.

CIJENA li
za štavu
za polugo
tromjeseč
vseño K 4
laji 16 fl.
OGLASI
opravi list

rodin

RO

Sigur
listu čitati
majča, kak
u privatno
odučiti, in
i kakva št
te pita va
školu htje

A ka
držljiva, t
dati, da o
prespavan
sudbonosa
budućih l
muke, pr
smo, kako
prolazi, s
bolje isko
onaj, koji
što čini da
koji ima v
sobniji i
pak narod
imade naš
i da se p
bolje se p

Dužn
majke, dn
stoji da se
bez pozna
je njihova
odgoje, a
preme za
prepusiti
onaj, koji

Dakle
znala više
bolje shva
tako lakše
danas sva
u školu, o
kopaju pre
kroz koji
blijedne iz
krivnje ro
učiti, s pr
teških mul
rije, koji
nikakvog o
bori i po

Sada
jevaju Vel
neka zahtj
doma gov
Hrvat

Jedno
dijete sa s
rinskam je
trebama d
može s lju
dijete. U t
što je i št
jenjenim č
vatska škol
mislji, da j
mačku ili t
jednom jez
nekada i n
vrijedno di
zaboravi n
huškano od
se dijete t
tuđom dje
učitelja i d
narod veli
se odgoji u
zaboravi, d
ga okrste iz
lečuju.

Mi trel
naše ljude.
domaću zem
će se razvij
ako posadit
za nju prikl
donijeti nika
naše škole i
dodje li me
nemaju za n

Velevr
ćete o buduć
vašu djecu
nego li ste m
sujte svi za s
Dolazi za s
kojim govore